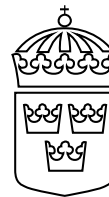

Regeringens proposition

2025/26:220

Svenskt bidrag till Natos framskjutna närvaro i
Finland

Prop.
2025/26:220

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 9 april 2026

Ulf Kristersson

Benjamin Dousa
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen beslutar att regeringen till och med den 31 december 2026 får sätta in svenska väpnade styrkor om högst 1 200 personer, för att i enlighet med internationell rätt, bidra till Natos framskjutna närvaro i Finland (FLF Finland). Det svenska styrkebidraget lämnas under 2026 i den omfattning som följer av Natos operationsplanering.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	4
3	Den säkerhetspolitiska utvecklingen.....	4
4	Beskrivning av Natos framskjutna närvaro i Finland.....	5
5	Folkrättslig grund för insatsen	6
6	Beskrivning av det svenska bidraget.....	6
7	Regeringens förslag och bedömning.....	7
8	Ekonomiska konsekvenser	9
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 9 april 2026	10

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2025/26:220

Regeringens förslag:

Riksdagen beslutar att regeringen till och med den 31 december 2026 får sätta in svenska väpnade styrkor om högst 1 200 personer för att i enlighet med internationell rätt bidra till Natos framskjutna närvaro i Finland (avsnitt 7).

2 Ärendet och dess beredning

Sverige är sedan den 7 mars 2024 medlem i Nato.

Den 11 september 2025 beslutade regeringen propositionen En tydlig beslutsordning för deltagande i Natos samlade verksamhet för avskräckning och försvar (prop. 2025/26:6) med förslag som syftar till att skapa bättre förutsättningar för Sverige att delta i det operativa militära samarbetet inom Nato. Riksdagen beslutade den 5 november 2025 i enlighet med regeringens förslag (bet. 2025/26:UFöU1, rskr. 2025/26:30). Lagändringarna trädde i kraft den 1 december 2025.

Den 9 oktober 2025 beslutade regeringen propositionen Svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar under 2026 (prop. 2025/26:25). Riksdagen biföll den 10 december 2025 regeringens förslag och medgav att regeringen t.o.m. den 31 december 2026 får sätta in svenska väpnade styrkor bestående av markförband och specialförband om högst 1 700 personer, marina förband om högst 700 personer och flyg- och luftförsvarsförband om högst 600 personer för att i enlighet med internationell rätt bidra till Natos samlade avskräckning och försvar av det nordatlantiska området (bet. 2025/26:UFöU2, rskr. 2025/26:110).

I regleringsbrevet för 2026 gav regeringen i uppdrag åt Försvarsmakten att tillsammans med Finland etablera Natos framskjutna närvaro i Finland, fortsätta att utveckla den framskjutna närvaron i Finland tillsammans med allierade och planera för svenskt deltagande.

3 Den säkerhetspolitiska utvecklingen

Rysslands fullskaliga och folkrättsvidriga invasion av Ukraina den 24 februari 2022 har för lång tid framåt och i grunden försämrat det säkerhetspolitiska läget för Europa, Sverige och närområdet. Rysslands säkerhetspolitiska målsättningar sträcker sig bortom Ukraina. Vi – Sverige, Nato och EU – kommer under överskådlig tid att befinna oss i en konfrontation med Ryssland. Det säkerhetspolitiska läget är allvarligt, rörligt och svårförutsägbart.

Den ryska aggressionen mot Ukraina har pågått i mer än tolv år och Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina är inne på sitt femte år. Den ryska krigsansträngningen fortsätter med oförminskad kraft. Ryssland har ställt om sitt samhälle och sin ekonomi för en långvarig krigsinsats.

Vid sidan av Svarta havsregionen är Sveriges närområde fortsatt den region i Europa där Rysslands intressen tydligast ställs mot Natos intressen. Sveriges och Finlands medlemskap i Nato har bidragit till att förbättra säkerhetssituationen för Sverige och våra grannländer. Sveriges Natomedlemskap ökar säkerheten för Sverige och stärker Nato som helhet. Natos operativa djup ökar och knyter Arktis, Nordatlanten och Östersjöområdet tätare samman, ur ett strategiskt och operativt perspektiv. Svenskt och finskt territorium blir centralt för alliansens försvar av Nordeuropa. Sveriges och Finlands Natomedlemskap stärker den transatlantiska länken.

Bedömningen av det säkerhetspolitiska läget är behäftad med ett antal osäkerhetsfaktorer. Detta gäller inte minst i fråga om den fortsatta utvecklingen av Rysslands krig i Ukraina, Rysslands konfrontatoriska hållning till EU, Nato och dess medlemsstater, utvecklingen i Mellanöstern och spänningarna i den indopacifiska regionen. Dessa faktorer, enskilda eller samlade, innebär en förhöjd risk för att det säkerhetspolitiska läget snabbt kan försämrats ytterligare med allvarliga konsekvenser för Europas och Sveriges säkerhet.

Ryssland utgör ett allvarligt hot mot säkerheten i hela Europa. Ett väpnat angrepp mot Sverige eller våra allierade kan inte uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige eller våra allierade. Om Ryssland med militärt våld skulle åstadkomma en förändring av gränser i Europa blir de säkerhetspolitiska konsekvenserna även i andra delar av världen allvarliga.

Nato är den yttersta garanten för europeisk och transatlantisk säkerhet. Full integration i Nato, politiskt, militärt och civilt, är fortsatt centralt för att stärka Sveriges säkerhet och av stor betydelse för våra Natoallierade. Trovärdigheten i Natos avskräckning och försvar bygger på sammanhållningen inom alliansen och på att allierade utvecklar och upprätthåller en stark militär förmåga. Vid Natos toppmöte i Haag 2025 bekräftade Natos medlemmar sina åtaganden för det kollektiva försvaret. Alliansen enades då om ett nytt försvarsutgiftsåtagande. För att möta hotet från Ryssland ska de allierade avsätta 5 procent av BNP per år varav minst 3,5 procent till att resurssätta militär förmåga och nå Natos förmågemål till 2035. Inom alliansen pågår ett bördeskifte, som innebär att europeiska allierade och Kanada behöver ta ett större ansvar för det konventionella försvaret av Europa.

4 Beskrivning av Natos framskjutna närvaro i Finland

Avskräckning och försvar är en av Natos tre huvuduppgifter. Natos åtgärder för avskräckning och försvar syftar till att vara krigsavhållande. En kraftfull avskräckning i fredstid är en central del i Natos övergripande strategi för säkerhet. Genom att kontinuerligt uppvisa en trovärdig militär försvarsförmåga signalerar Nato till potentiella motståndare att alliansen står redo att försvara sig. Alliansen står ständigt i beredskap att med kort varsel förstärka och anpassa avskräckningen genom utökad närvaro eller förstärkta aktiviteter om det bedöms nödvändigt utifrån säkerhetsläget.

Nato har sedan 2016 beslutat om etablering av nio multinationella stridsgrupper längs dess östra flank. De nio stridsgrupperna (i Estland, Lettland, Litauen, Polen, Bulgarien, Rumänien, Slovakien, Ungern och Finland) benämns Forward Land Forces, Natos framskjutna närvaro, och kan vid behov utökas till en brigads storlek, cirka 5 000 soldater, i vart och ett av dessa länder.

Natos framskjutna närvaro är ständigt pågående verksamhet som bidrar till att upprätthålla Natos avskräckning och försvar. Den förstärkta militära

Prop. 2025/26:220 närvaron i östra och nordöstra Europa, ofta refererat till som Natos östra respektive norra flank, syftar till att verka avskräckande genom att trovärdigt demonstrera alliansens gemensamma styrka och förmåga att försvara sig mot ett potentiellt väpnat angrepp.

Vid Natos toppmöte i Washington 2024 beslutade alliansen att etablera en framskjuten närvaro i Finland (FLF Finland). Senare samma år tillkännagavs att Sverige åtagit sig ansvaret som ramverksnation för FLF Finland. I samband med Natos toppmöte i Haag 2025 tillkännagav Danmark, Frankrike, Island, Norge och Storbritannien att de avser bidra till utvecklingen av FLF Finland. Därefter har även Italien anslutit sig. Andra allierade med subarktiska förmågor kan också komma att delta.

FLF Finland bidrar till att stärka alliansen militära förmåga på Natos norra flank. Den multinationella styrkans närvaro utgör en viktig del i Natos förstärkta avskräckning och försvar av Nordkalotten, vilket framför allt inkluderar de nordligaste delarna av Sverige, Finland och Norge. Som ramverksnation ansvarar Sverige för etableringen och resurssättning av FLF Finland, i nära samarbete med värdnationen Finland, Nato och allierade. Åtagandet innefattar även att leda den multinationella stridsgruppen, och det multinationella stabselementet samt att föra dialog med allierade om multinationellt deltagande.

5 Folkrättslig grund för insatsen

Den folkrättsliga grunden för det svenska bidraget till Natos samlade avskräckning och försvar vilar på det samtycke som Sverige, Finland och Norge, på vars territorium verksamheten äger rum, har gett till Nato och allierade.

Varje stat har också rätt till självförsvar i enlighet med artikel 51 i FN-stadgan, såväl individuellt som kollektivt.

Villkoren för våldsanvändning baseras på eventuella begränsningar som ställs av värdlandet, tillämpliga insatsregler och vad som i övrigt följer av folkrätten, inklusive de mänskliga rättigheterna, och i tillämpliga fall internationell humanitär rätt. De svenska styrkornas rättsliga status, i det fall styrkan befinner sig på en annan stats territorium, regleras enligt tillämpliga avtal med Nato och allierade där styrkorna ska verka.

6 Beskrivning av det svenska bidraget

Sverige har gjort ett åtagande om att Sverige ska vara ramverksnation för Natos framskjutna närvaro i Finland. Sverige avser, med förbehåll för riksdagens godkännande, att avdela en svensk bataljon till FLF Finland. Därtill upprättas ett multinationellt stabselement i Rovaniemi, Finland. I det svenska förbandet förutses även en nationell stödenhet ingå.

Styrkan ska framför allt bidra till Natos avskräckning och försvar av Nordkalotten. Den svenska bataljonen ska vara utgångsgrupperad i Boden

och ska kunna verka i Sverige, Finland och Norge. Det svenska bidraget kommer vara ställd under Natos befäl. Det svenska bidraget planeras uppgå till cirka 600 anställda soldater och officerare under 2026. Vid behov kan bidraget uppgå till högst 1 200 personer.

Det svenska bidraget ska i enlighet med Natos operationsplanering och mandat kunna övergå från avskräckning i fredstid till försvar av allierades territorium.

Avsikten är att bidraget ska fortsätta att utvecklas över tid med förbehåll för riksdagens godkännande.

7 Regeringens förslag och bedömning

Regeringens förslag

Riksdagen beslutar att regeringen till och med den 31 december 2026 får sätta in svenska väpnade styrkor bestående av högst 1 200 personer för att i enlighet med internationell rätt bidra till Natos framskjutna närvaro i Finland (FLF Finland).

Regeringens bedömning

Det svenska styrkebidraget lämnas under 2026 i den omfattning som följer av Natos operationsplanering.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Som Natomedlem omfattas Sverige av de ömsesidiga försvarsförpliktelser som följer av artikel 5 i det nordatlantiska fördraget. Det kollektiva försvarsåtagandet i Nato är en central del i den svenska säkerhets- och försvarspolitik. Att Sverige tillsammans med övriga allierade upprätthåller tilltron till de kollektiva försvarsgarantierna är centralt för Natos avskräckning och försvar och för att bevara freden i det euroatlantiska området. Fredstida operationer och aktiviteter utgör en betydande del av alliansens avskräckning och försvar.

Sverige ska vara en pålitlig, trovärdig och solidarisk allierad. Sveriges geostrategiska läge och säkerhetspolitiska intressen ska utgöra utgångspunkterna för utformningen av Sveriges roll som allierad. I detta ingår ett regionalt ansvarstagande som i första hand utgår från Östersjöområdet och Nordkalotten, med den särskilda kompetens som uppträdande i dessa miljöer kräver.

Sverige är ramverksnation för FLF Finland. Det innebär att Sverige ansvarar för etablering och resurssättning av FLF Finland, i nära samarbete med värdnationen Finland, Nato och andra allierade. Åtagandet innefattar även att leda den multinationella stridsgruppen.

Av direkt betydelse för att kunna bidra till och delta i operationer eller andra aktiviteter inom ramen för FLF Finland är bestämmelserna i 15 kap. regeringsformen (RF) om insättandet av svenska väpnade styrkor. Enligt 15 kap. 13 § första stycket RF får regeringen sätta in rikets försvarsmakt i

Prop. 2025/26:220 enlighet med internationell rätt för att möta ett väpnat angrepp mot riket eller för att hindra en kränkning av rikets territorium. I dessa fall disponerar regeringen ensam över rikets försvarsmakt. Något beslut av riksdagen krävs alltså inte.

Regeringens förutsättningar att i övrigt – dvs. när det inte rör sig om sådana situationer som anges i 15 kap. 13 § RF – sätta in svenska väpnade styrkor, inklusive att besluta om att sända sådana styrkor till andra länder, regleras i 15 kap. 16 § RF. Av bestämmelsens första stycke följer att regeringen får sända svenska väpnade styrkor till andra länder eller i övrigt sätta in sådana styrkor för att fullgöra en internationell förpliktelse som har godkänts av riksdagen. Av andra stycket följer vidare att svenska väpnade styrkor i övrigt får sändas till andra länder eller sättas in om det finns ett medgivande i lag som anger förutsättningarna för åtgärden eller om riksdagen medger det i ett särskilt fall.

Av 1 § lagen (2020:782) om operativt militärt samarbete (LOMS) följer att regeringen får, inom de närmare ramar som riksdagen beslutar om för ett kalenderår eller en annan period, sätta in svenska väpnade styrkor för att i enlighet med internationell rätt delta i operationer eller andra aktiviteter för Natos samlade avskräckning och försvar. Av paragrafen följer vidare att regeringen, även utan ett sådant beslut, också får sätta in svensk väpnad styrka i Natos samlade avskräckning och försvar med en begränsad numerär under en begränsad tid om behovet av ett svenskt deltagande uppkommer med kort varsel eller om ett dröjsmål skulle kunna leda till avsevärda men för angelägna svenska intressen.

Det svenska bidraget till FLF Finland under 2026 planeras uppgå till cirka 600 anställda soldater och officerare. Vid behov ska bidraget kunna uppgå till högst 1 200 personer. Det svenska åtagandet som ramverksnation för FLF Finland innebär att svenska förband ska kunna genomföra uppgiften att stödja Natos samlade avskräckning och försvar och delta i operationer eller andra aktiviteter inom ramen för FLF Finland. För att regeringen ska få sätta in svenska väpnade styrkor inom dessa ramar krävs enligt 1 § LOMS ett riksdagsbeslut. Ett sådant bidrag till FLF Finland som nu är aktuellt bedöms inte omfattas av riksdagens medgivande att, enligt regeringens förslag i den s.k. DDA-propositionen (prop. 2025/26:25), ställa en svensk väpnad styrka till förfogande till och med den 31 december 2026 för att bidra till Natos samlade avskräckning och försvar av det nordatlantiska området (bet. 2025/26:UFöU2, rskr. 2025/26:110).

Det finns enligt regeringens mening starka säkerhetspolitiska skäl för att Sverige ska kunna bidra med väpnade styrkor till FLF Finland. FLF Finland bidrar till att stärka alliansen militära förmåga på Natos norra flank. Den multinationella styrkan utgör en viktig del i Natos förstärkta avskräckning och försvar av Nordkalotten. Vidare höjer FLF Finland tröskeln för en eventuell rysk aggression och stärker allierades möjlighet att vid behov snabbt kunna försvara Nordkalotten. Deltagandet är i linje med Sveriges solidariska allianspolitik, som syftar till att stärka säkerheten och stabiliteten i vårt närområde, liksom i hela det euroatlantiska området. Därutöver förväntas bidraget fortsatt främja Sveriges integrering i Nato. Ansvar som ramverksnation liksom bidraget utgör även viktiga delar i den fortsatt mycket nära svensk-finska säkerhets- och försvarspolitiska relationen. Regeringen föreslår därför att riksdagen beslutar att regeringen

få sätta in svenska väpnade styrkor bestående av högst 1 200 anställda personer för att i enlighet med internationell rätt bidra till Natos framskjutna närvaro i Finland.

De svenska bidraget till FLF Finland kommer att bedriva verksamhet inom ramen för Natos gemensamma operationsplanering. Hotbilden för den svenska personalen kommer att variera. Försvarsmakten kommer löpande att göra hot- och riskbedömning för de operationer och aktiviteter som utförs inom ramen för FLF Finland och vidta eventuella åtgärder utifrån myndighetens bedömningar.

För den svenska styrkan som deltar i Natoledda operationer och aktiviteter preciseras tillåten våldsanvändning i Natos insatsregler. Insatsreglerna är knutna till Saceurs befogenheter och kan vid behov utökas efter beslut i Nordatlantiska rådet. Under vissa förutsättningar kan det förekomma våldsanvändning som går utöver styrkans egenskydd. Liksom när svensk väpnad styrka deltagit i operationer eller andra aktiviteter för Natos samlade avskräckning och försvar begränsas våldsanvändningen ytterst av tillämplig nationell rätt och tillämplig folkrätt.

Styrkan kommer som utgångspunkt vara ställd under Natos befäl även på svenskt territorium. Dock kommer befälsrätten i vissa delar bibehållas under svenskt befäl, exempelvis i administrativa och disciplinära hänseende.

En styrka som står under Natos befäl på svenskt territorium har rätt till självförsvar såväl enligt folkrätten som enligt svenska regler om nödvärn och nöd. För att en styrka under Natos befäl därutöver ska kunna bistå Sverige med att hindra kränkningar av eller möta väpnade angrepp mot svenskt territorium krävs att den förvaltningsuppgiften överläts till Nato.

Den svenska väpnade styrkan kommer som utgångspunkt att vara ett bidrag till Natos fredstida avskräckning och försvar inom ramen för FLF Finland. Vid behov ska styrkan kunna kvarstanna och fortsätta att utföra uppgifter inom ramen för gällande operationsplanering och mandat, inklusive att kunna möta ett väpnat angrepp mot en allierad stat.

8 Ekonomiska konsekvenser

Deltagande i Natos operationer eller andra aktiviteter för avskräckning och försvar utgör en del av Försvarsmaktens ordinarie verksamhet. Regeringen bedömer att kostnader för det svenska bidraget till Natos framskjutna närvaro i Finland under 2026 ryms inom Försvarsmaktens befintliga ekonomiska ram.

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 9 april 2026

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Svantesson, Edholm, Strömmer, Forssmed, Slottnér, Wykman, Liljestränd, Bohlin, Rosencrantz, Dousa, Larsson, Britz, Mohamsson, Lann

Föredragande: statsrådet Dousa

Regeringen beslutar proposition Svenskt bidrag till Natos framskjutna närvaro i Finland